

Джеральд Даррелл — знаменитий письменник-натураліст і мандрівник, що першим у світі запропонував розведення диких тварин у неволі. Він написав понад 30 книжок і зняв 35 фільмів. Сьогодні Фонд порятунку диких тварин його імені є найупливішою організацією, що опікується збереженням розмаїття тваринного світу, а його захопливі пізнавальні книжки з їхнім добрим гумором і безмежною любов'ю до довкілля надихають мільйони людей на боротьбу за світ дикої природи.

Михайло Біломлинський — відомий художник-ілюстратор, який уже понад 40 років працює над книжками, мультфільмами, карикатурами та цифровими ілюстраціями. Його шлях розпочався зі знаменитого «Хобіта» Толкієна: ілюстрації до книги було доручено саме Михайлу Біломлинському. Живий, із дружелюбним гумором стиль художника підкорює тисячі читачів по всьому світу: він проілюстрував понад 100 книжок для дорослих і дітей.

Чудова казка-повість всесвітньовідомого англійського вченого-зоолога Джеральда Даррелла, яка ще в 1978 році була перенесена на екрани. Ця книжка про пригоди і жагу до перемоги, про силу дружби і про справедливість, про чарівний світ і його міфічних мешканців...

У Грецію, в гості до своєї двоюрідної сестри Пенелопи, приїжджають двоє хлопчиків із Англії — Саймон і Пітер. Під час ігор діти знаходять дивний пакунок, що розмовляє людською мовою. У пакунку — Папуга, якого вигнали вороги країни Міфології. Саме він розповідає дітям, що всі жителі країни та її правитель — добрий чародій Ха-Ха — у страшній небезпеці. Пітер, Саймон і Пенелопа вирішують, що вони не можуть лишитись осторонь, і вступають у боротьбу проти Василісків, які хочуть загарбати країну Міфологію. На дітей чекає багато випробувань, але вони не мають права на поразку. Попереду — вирішальна битва!..

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-3424-6

9 786171 123424 6

Джеральд Даррелл

Балачукий Пакунок

Джеральд Даррелл

Балачукий Пакунок

Джеральд Даррелл

Балачий Пакунок

ХАРКІВ КЛУБ
2017 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 82
ББК 84(4Вел)
Д20

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Durrell G. The talking parcel / Gerald Durrell. — Glasgow : Collins, 1976. — 192 р.

Переклад з англійської *Наталії Трохим*

Ілюстрації та обкладинка *Михайла Біломлинського*

Дизайнер обкладинки *Аліна Ачкасова*

Літературно-художнє видання

ДАРРЕЛЛ Джеральд
Балакучий пакунок

Керівник проекту *М. Г. Шакура*
Відповідальний за випуск *Н. О. Міщенко*
Редактор *І. В. Матюшенко*
Художній редактор *А. В. Ачкасова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *М. М. Бадах*

Підписано до друку 12.07.2017.
Формат 70х100 / 16. Друк офсетний.
Гарнітура «TextBook». Ум. друк. арк. 16,77.
Наклад 3000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

ISBN 978-617-12-3424-6
ISBN 978-1-5344-0123-5 (англ.)

© Gerald Durrell, 1974
© Михайло Біломлинський, ілюстрації та обкладинка
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2017
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2017

ЗМІСТ

Розділ I. Балакучий паунок	6
Розділ II. Поїзд до країни Міфології.....	24
Розділ III. Місячні телята та єдинороги	55
Розділ IV. Шпигуни і плани.....	88
Розділ V. Горностаї і грифони	113
Розділ VI. Співуче море.....	140
Розділ VII. Вовкулаки і вогняники	159
Розділ VIII. Битва за Замок василісків.....	180

6

Розділ I БАЛАКУЧИЙ ПАКУНОК

Літак, яким Саймон і Пітер прилетіли в Афіни у гості до своєї двоюрідної сестри Пенелопи, приземлився. Двері його відчинились, і хлопцям у лице хлинула хвиля гарячого, мов з печі, повітря і такого яскравого сонячного проміння, що вони мимоволі замружились. Після вічно похмурої і дощової англійської погоди, до якої вони звикли, це була просто фантастика, і хлопчачки, розморені та засліплені, мружились, мов коти на полум'я, дослухаючись до розкотистої дзвінкої грецької мови, що заповонила все довкола.

Дядько Генрі спершу їх мало не налякав: здоровенний чоловіча, схожий на великого брунатного орла — з гачкуватим носом, кучмою сивого волосся і дуже великими руками, якими він без упину розмахував. Дивно навіть, що у Пенелопи,

гарненької стрункої дівчинки з великими зеленими очима і каштановими косами, міг бути такий непривабливий батько.

— Ага, — сказав дядечко Генрі, суворо зиркаючи на них. — Ну, ось ви й прилетіли! Ну-ну. Радий вас бачити. Радий бачити вас уже не такими огидними, як відразу після народження. Тоді ви були, ніби лабораторні мишенята — такі ж рожеві і бридкі.

— Тату, — перебила його Пенелопа, — який же ти грубіян!

— Чого це? Зовсім я не грубіян, — відрубав дядечко Генрі, — просто ділюся спогадами.

— А це ваш багаж? — поцікавилась Пенелопа.

— Так, — відповів Пітер. — Оті дві валізи і човен.

— Човен? — здивувався дядечко Генрі. — Який ще човен?

— Надувний, — пояснив Саймон. — Нам його тато подарував.

— О, це чудово! Яка зручна і потрібна річ! — вигукнув дядечко Генрі. — Дуже добре, що ви його прихопили.

Хлопчики аж зашарілися від радості й подумали, що, можливо, дядечко Генрі не такий уже і сердитий, як здалося на перший погляд. Тож вони взяли свої речі, завантажили їх у багажник великого відкритого автомобіля дядечка Генрі і поїхали, опромінені сонцем, минаючи незвичні краєвиди — сріблясті маслинові дерева і темно-зелені кипариси, стрункі, мов списи, під блакитним небом.

Вілла дядечка Генрі, велика недоладна будівля, вместились на кручі над синім морем. Її широкі веранди, обвиті виноградом, берегли прохолоду, а з виноградних ліз із-поміж листя звисали величезні грона — хлопці ніколи в житті не бачили таких. Стіни були білі, вікна затуляли величезні зелені жалюзі. Коли жалюзі опускалися, у кімнатах ставало прохолодно, тьмяно і зеленаво, наче в акваріумі. Хлопчикам відвели простору кімнату з кахляною підлогою і так званим французьким вікном — до самої підлоги, — що виходило просто на веранду.

— Ого! — зрадів Пітер. — Тепер я зможу щоранку до сніданку ласувати виноградом!

— У саду ще ростуть апельсини, мандарини, інжир, — докинула Пенелопа, — а ще кавуни, абрикоси і груші.

Дівчинка сиділа на ліжку і дивилася, як гості розпаковують речі.

— Я ніяк не можу повірити, що ми вже справді тут, — сказав Саймон.

— І я, — підхопив Пітер. — От тільки спека... Коли така спека, значить, ми все-таки в Греції.

Пенелопа засміялася:

— Це ще не спека, буває гарячіше.

— Скупатися — ось що нам потрібно, — вигукнув Пітер.

— Я саме про це подумала — добре було би поплавати сьогодні пополудні, — погодилась Пенелопа. — Ось поїмо — і підемо. Тут зовсім поруч є величезний пляж, вода там тепла — найкраще місце, щоб поплавати.

— Можна буде спустити на воду човен, — сказав Саймон.

— Еге ж! — відгукнувся Пітер. — Так і зробимо! І попливемо назустріч пригодам.

8

Діти поїли, переодяглися в купальні костюми, взяли човен, а до нього й помпу, і поволочили його вниз кам'янистим схилом пагорба серед тонких пахощів чебрецю і мирта — туди, де навсібіч, скільки бачить око, простягався білий пляж. Блакитне плесо було спокійне, наче на ставі, і прозоре, як скло. Напомпувати човен виявилось нелегкою справою: діти раз у раз робили перерви, пірнаючи в морську прохолоду. Але врешті-решт готовий човен погойдувався на мілководді, ніби пухнаста блакитна хмарина. Діти забралися в нього і примостили найнеобхідніші для подорожі речі, які взяли завдяки наполяганням Пенелопи: велику пляжну парасолю і торбу з кількома пляшками лимонаду. Саймон і Пітер сіли на весла, а Пенелопа за кермо — і відчалили. Сонце палило нещадно, а з берега з маслинових дерев долинала монотонна музика цикад. Пропливши приблизно чверть милі¹, хлопці поклали весла і витерли піт з очей.

— Нічого собі, пекельна робітка! — промовив Пітер.

¹ Милля — британська та американська міра довжини, що дорівнює 1609,344 м. (*Тут і далі прим. ред.*)

— Угу, — погодився Саймон. — Я просто плавлюся.

— Здається, ми вже далеченько запливли, — поспішила підтримати хлопців Пенелопа. — Усе-таки це ваш перший день тут, та ще й у таку спеку. Може, нам зупинитися десь тут перепочити?

Саймон глянув через плече. За кількасот ярдів¹ над водою виступала довга полого піщана коса, утворюючи невеличку бухту.

— Як вам он та місчинка? — запитав він. — Може, там і пристанемо?

Вони зайшли на веслах у бухточку, кинули якір на міліні, встановили парасолю, що давала тінь завбільшки з добрячий гриб, і Пенелопа відкрила три пляшки лимонаду.

Вдячні і за той клаптик затінку, діти вмостилися під парасолею і пожадливо дудлили лимонад. Запаморочені спекою і зморені веслуванням, хлопчачи поснули, поклавши руки під голови. А Пенелопа зробила останній ковток, трошечки подрімала і вирішила піднятися на піщану дюну — поглянути, що там на тому боці. Пісок аж пашів на сонці й ступати по ньому було боляче. Але дівчинка таки видерлась аж на самий верх дюни і побачила, що пляж простягається вдалечінь аж до обр'ю — так їй здалося, — але повітря тремтіло від спеки, здіймалося марево і виразно розгледіти що-небудь було неможливо. Дівчинка вже хотіла повертатися назад під гостинний затінок парасолі, аж раптом щось привернуло її увагу.

Спершу їй здалося, що то уламок дерева, але якийсь занадто грубий і зовсім без гілок. Невідомий предмет легенько погойдувався на хвилях від подиху лагідного бризу, поступово наближаючись до берега — там, унизу, просто у Пенелопи під ногами. Дівчинка розгледіла у ньому великий брунатний паперовий пакунок, перев'язаний пурпуровою шворкою. Він прибився до берега, і тільки-но Пенелопа збігла до води, щоб роздивитися його зблизька, пакунок заговорив.

¹ Ярд — британська та американська міра довжини, що дорівнює 91,44 см.

— Егей! — вигукнув паунок рипучим голосом. — Земля, еге-гей! Їй-Богу, нарешті. Уся ця хитавиця — гойда-да, гойда-да — вкрай несприятлива для моїх нутрощів.

Пенелопа спантеличено витріщилася на знахідку. Це був звичайнісінький здоровецький коричневий паперовий паунок розміром приблизно три фути¹ заввишки і два завширшки, перев'язаний пурпуровою мотузкою. Щось схоже на старовинний вулик.

— Морська хвороба — це просто мука, — провадив далі паунок. — Моя прабабуся так страждала від неї, що її частенько нудило, навіть коли вона приймала ванну.

«Хто це тут розмовляє?! — вигукнула подумки Пенелопа. — Не може бути, що звертаються до мене».

Тільки встигла вона це подумати, як із пакунка почувся ще один голос. Тоненький, ніжний, мелодійний голосок, ніби відлуння маленького дзвоника на шиї у ягняти.

10

— Ой, замовкни вже зі своєю прабабцею і морською хворобою, — промовив голосок роздратовано. — Мене нудить так само, як і тебе. Я тільки хочу знати, що нам тепер робити?

— Ми на місці, — відповів той перший, рипучий голос, — завдяки моїм блискучим навігаційним здібностям. Залишилося тільки зачекати, поки хтось нас визволить.

Паунок, вирішила Пенелопа, був усе-таки замалий, щоби там могла вміститися людина, не кажучи вже про двох, проте, без сумніву, звідти долинали два голоси. Дівчинці стало страшно і захотілося покликати Пітера і Саймона, щоб разом розібратися в усій цій містичній історії. Вона розвернулася і побігла до парасолі, де спали хлопці, навіть не здогадуючись про пригоду, яка розпочалася вже цієї хвилини.

— Пітере, Саймоне, прокидайтеся, вставайте! — тихенько гукала Пенелопа і штурхала хлопців. — Ну, вставайте ж, це дуже важливо.

— Що таке? — запитав Саймон, підіймаючись і позіхаючи спросоння.

¹ Фут — британська та американська міра довжини, що дорівнює 30,48 см.

— Скажи їй, хай іде собі, — пробурмотів Пітер. — Я хочу спати. Які ігри в таку спеку?

— Це не ігри, — обурено прошепотіла Пенелопа. — Чуєте? Вставайте! Я знайшла щось над-надзвичайне по той бік коси.

— Що ж ти такого знайшла? — поцікавився Саймон, потягуючись.

— Паунок, — відповіла Пенелопа. — Величезний паунок.

— О Боже! — заволав Пітер. — І заради цього треба було нас будити?

— І справді: що в цьому надзвичайного? — погодився Саймон.

— Хм, нічогісінько, якщо вам доводилось чути, щоб паунок розмовляв, — ущипливо відповіла Пенелопа. — Мені, наприклад, такого ще не траплялось.

— Щоби паунок розмовляв? — вигукнув Пітер уже зовсім не заспаним голосом. — Тобто якийсь паунок розмовляє? Мабуть, це тобі почулося. Напевно, ти перегрілася на сонці.

11

— Жартуєш? Пакунки не можуть розмовляти, — підтримав брата Саймон.

— Ні, я не жартую і не перегрілася на сонці, — сердито промовила Пенелопа. — Я кажу правду: він розмовляє двома голосами.

Хлопці здивовано витріщились на неї. Було очевидно, що вона не жартує, як і те, що з її самопочуттям усе гаразд.

— Послухай, Пенні, — стурбовано сказав Саймон, — ти впевнена, що тобі це не почулося?

Пенелопа аж тупнула ногою з досади.

— Звичайно, впевнена, — сердито прошипіла вона. — Які ж ви обоє дурні! Це паунок із двома голосами всередині, вони розмовляють між собою. Якщо не вірите, можете пересвідчитися самі. Але для цього вам доведеться піти зі мною.

Не надто охоче — бо їм досі здавалося, що сестричка мочить голову, — хлопці подерлися слідом за нею на піщану дюну. Піднявшись нагору, дівчинка приклала палець до вуст і сказала:

— Ш-ш-ш... — тоді лягла долілиць на пісок і решту шляху проповзла на животі.

Уявіть собі, три голови — одна білява, друга чорнява і третя руда — здійснюються над вершечком дюни, біля підніжжя якої лежить пакунок. Дрібні хвильки розбиваються об нього, діти вражено дивляться на пакунок, а звідти лунає пісня на два голоси:

О місячна морква! Із неї пиріг
Потішить усіх і розрадить усіх.
Свиня у хліві чи корова у яслах —
Усі дуже люблять, їдять дуже ласо
Той добрий, солодкий, чудовий пиріг.
О місячна морква! Із неї вам тортик
Порадує серце, наситить животик.
Усім — віслюкам, і конячкам, і поні —
Смакує і в стійлі, і на припоні
Той свіжий, солодкий, смачнесенький тортик.
О місячна морква! Із неї бісквіт —
Єдиний такий на цілісінський світ!
Чи голуб, чи півень — кого не візьми,
І взимку, і влітку, і восени
Їдять залюбки той пухкенький бісквіт.

12

— Ось бачите, — триумфально прошепотіла Пенелопа, — я ж казала!

— Неймовірно, — визнав Пітер. — Як думаєш, що це може бути? Двійко карликів?

— Це мали б бути якісь д-у-у-уже малесенькі карлики, щоб там поміститися, — відповіла Пенелопа.

— Ми не знатимемо, що це таке, поки не зазирнемо всередину, — тверезо оцінив ситуацію Саймон.

— Думаєш, його можна розпакувати? — замислено спитав Пітер.

— Здається, вони згадували про порятунок, — відповіла Пенелопа.

— Добре, зараз питаємо, — вирішив Саймон. — Зрештою, вони ж говорять англійською.

Широко ступаючи, він спустився з піщаної дюни і підійшов до пакунка, який, не звертаючи на нього уваги, співав собі далі:

О місячна морква! Із неї варення
Дарує мені доброту і натхнення!
Столітній дідок і маля у візочку
Не можуть прожити ні дня, ні деньочка,
Без цього небесно-смачного варення!

Саймон делікатно кахикнув.

— Пробачте, будь ласка, — сказав він. — Пробачте, що перебиваю, але...

О місячна морква! Яка з неї юшка!
Лиш сьорбнеш — і враз червоніються вушка!
І квочка на сідалі, качка в ставку
Обожнюють страву гарячу таку:
Смачну, запашну і наваристу юшку.

13

— Пробачте, будь ласка, — повторив Саймон голосніше.
Запала тиша — пакунок перестав співати.

— Що це було? — озвався нарешті з острахом тоненький голосок, майже пошепки.

— Голос, — відповів той другий. — Я майже впевнений, що це був голос, якщо, звичайно, не буря, не шторм, не тайфун, не цунамі, чи землетрус, чи...

— ПРОБАЧТЕ, БУДЬ ЛАСКА! — крикнув Саймон на все горло. — Скажіть, ви хочете, щоб вас розпакували?

— Бачиш, — відгукнувся рипучий голос. — Я ж тобі казав, що це був голос. І цей голос пропонує розпакувати нас. Як мило. То що, відповідаємо «так!»?

— О, так, так, — промовив тоненький голосок. — Ми вже так довго сидимо в темряві.

— Чудово, — підсумував рипучий голос. — Ну, що ж, ми люб'язно дозволяємо нас розпакувати.

Діти обступили пакунок, Саймон витяг кишеньковий ніж, обережно перетяв тонкий пурпуровий шнур, і всі разом взяли розгортати папір.

Знявши папір, діти побачили під ним щось схоже на шовковий чохол, щедро гаптований золотими рослинними візерунками.

— М-м-м... Хочете — ми зніmemo цей, цей ваш... м-м-м... чохол? — запитав Саймон.

— Чохол? — обурено перепитав рипучий голос. — Ти, дурнику, сказав «чохол»? Це не чохол! Це балдахін, захист від нічного вітру і негоди, пошитий зі справжнього шовку тутового шовкопряда — ось що це таке.

— Ой, — знітився Саймон, — пробачте. Але що би це не було, може, все-таки краще його зняти?

— Так, авжеж, — погодився рипучий голос. — Будь ласка, не шкодуйте зусиль, щоби провести цю рятівну операцію успішно.

Зверху на чохлі було щось схоже на складену петлю — Саймон потягнув за неї і зняв усе накриття. Під ним виявилась велика округла золота клітка, зовсім не схожа на жодну іншу — вона була обставлена зсередини надзвичайно вишуканими мініатюрними меблями. Крім гойдалки і двох перекладин із кедра, тут було гарне ліжко на чотирьох ніжках, оббите червоним оксамитом і накрите чудовою ковдрою ручної роботи, зшитою з малесеньких різнобарвних клаптиків шовку і парчі; маленький обідній столик із кріслом епохи короля Луї; елегантний засклений сервант, а в ньому — дивовижна порцеляна, розписана вручну. Ще тут було велике — на всю висоту клітки — дзеркало у золотій оправі, а біля нього лежали щітка і гребінець зі слонової кістки, а ще — дуже зручний шезлонг, обшитий розкішним яскраво-синім оксамитом, а поруч — клавесин із палісандрового дерева.

У шезлонгу невимушено розвалився папуга — теж незвичайний, діти такого ніколи не бачили. У нього було пурпурове, золоте, зелене, синє і рожеве пір'я, воно виблискувало, сяяло, мінилось, немов коштовне каміння. А ще у нього був великий гладесенький, вигнутий донизу дзьоб — такий чорний, що здавалося, ніби він вирізьблений з антрациту, і блискучі барвінкові очі. Але найдивовижнішим усе-таки було пір'я, бо

замість того, щоб лежати собі гладенько одна біля одної, кожна пір'їна стирчала і кучерявилась, мов шерсть у пуделя. Це робило його схожим на дивоглядне барвисте дерево на весні, на якому щойно розпустилися всі пуп'янки. На голові у нього була зелена шовкова шапочка з довгою чорною китцею. Поряд із шезлонгом, де розсівся папуга, стояв маленький столик, а на ньому — ще одна клітка, але мініатюрна, завбільшки з наперсток, а в ній — блискучий золотий павук зі смарагдово-зеленим хрестом на спині. Було зрозуміло, що тоненький голос належав павукові, а рипучий — папузі.

— Ага, ось воно що, — сказав Пітер.

— Воно? — перепитав папуга й обурено виструнчився. — Воно?

— Це папуга! — захоплено вигукнула Пенелопа.

— Так, це просто папуга, звичайнісінький папуга, навчений говорити, — розчаровано буркнув Саймон. — Чому ми не здогадалися про це раніше?

15

— А ТЕПЕР СЛУХАЙТЕ! — промовив папуга так голосно й сердито, що діти замовкли. — Послухайте-но, — продовжив він лагідніше, привертаючи до себе увагу. — Так, я й справді просто якийсь нікчемний елітний представник папужого роду. Хіба цього не досить, щоб взяти мене на глум?

— Пробач, — зашарілася Пенелопа. — Ми не хотіли тебе образити.

— Проте образили, — насупився папуга.

— Але ж ти папуга папугою, хіба ні? — вигукнув Пітер.

— О, знову починається! Знову ці пустопорожні балачки на тему «про папуг». Я не простий папуга, я — Папуга з великої літери.

— Пробач, але ми тебе, здається, не зрозуміли, — сказала Пенелопа, ніяковіючи.

— Будь-хто чи, радше, будь-який папуга може бути просто папугою, — пояснював він, — але я — Папуга з великої літери. Ініціали промовляють самі за себе.

— Ініціали? Які ще ініціали? — здивовано запитав Саймон.

— Мої, — відповів папуга. — Які ж ви ставите безглузді запитання — на диво безглузді.

— То що за ініціали? — допитувалася Пенелопа.

— Вам буде нелегко їх запам'ятати. Отже, слухайте: мене звати Персіваль Арчібальд Патрік Ульріх Герберт Артур.

— Ось як! Справді, перші літери складають слово «ПАПУГА»! Які гарні ініціали! — радісно прощбетала Пенелопа.

— Дякую, — скромно погодився папуга. — Ось чому я не просто папуга, а Папуга з великої літери. Можете так і називати мене — Папуга.

— Дякую, — сказала Пенелопа.

— А тут, — він промовистим порухом крила вказав на малесеньку клітку, — ось вона, Дульчібелла, мій співучий павучок.

— Привіт, — сказали діти.

— Привіт, — відповіла Дульчібелла.

— Привіт, — приєднався Папуга.

— Мушу визнати, — розважливо промовила Пенелопа, — що тепер я розумію, чому ти Папуга з великої літери. Тобто, звичайно, я не хочу видатись грубою чи ще щось таке, але ти справді розмовляєш набагато краще і більше, ніж звичайні папуги. Я маю на увазі, ти говориш значно розумніше. Розумієш, про що я? Тобто видається, ніби ти тямиш, про що говориш, а звичайні папуги — не тямлять.

— Так і є, — відповів папуга. — Але, як ви думаєте, чому звичайні папуги не знають, що говорять?

— Чому ж? — поцікавився Саймон.

— Бо вони все повторюють за людьми. А це найгірший спосіб навчання.

— Припустимо. А як же вчився ти? — запитав Пітер.

— Я вчився за словником, — гордо відповів Папуга.

— За словником? — недовірливо перепитала Пенелопа. — Як же ти міг навчитися за словником?

— А як же інакше? Головна проблема більшості, якщо не всіх, папуг, власне, в тому й полягає, як я вже казав, що

вони вчаться від людей — і тому не знають, що говорять, оскільки люди ніколи нічого їм не пояснюють.

— Я ніколи про це не думав, — зізнався Пітер.

— Який розумний, здоровий, нормальний, інтелектуальний папуга, наділений почуттям власної гідності, міг би цілими днями тільки те й робити, що повторювати «Люба Поллі», якби знав, що це означає? — запитав Папуга, і голос його аж тремтів від запалу. — Який порядний, чесний, скромний, сором'язливий, пристойний птах міг би без кінця кричати при сторонніх «Попка-дурник», якби знав, що це означає?

— Ну, в такому світлі все це справді виглядає жорстоко, — замислено сказала Пенелопа.

— Так, — погодився Саймон, — так само, як усі ці слівця, які втовкмачують немовлятам: «гав-гав», «вава», «кака» і всяке інше.

— Саме так! — триумфально вигукнув Папуга. — Ну яка нормальна дитина могла б кожного представника парнокопитних, якого тільки побачить, називати «му-му», якби знала, що це означає?

— Кожного представника чого? — спитав Пітер.

— Він має на увазі корів, — відповів Саймон, який краще за брата знався на складних і довгих словах.

— Ні-ні, — говорив далі Папуга, — єдиний спосіб навчитися розмовляти — це вчитися за допомогою словника, і тут мені особливо пощастило, бо мене виплекав великий, багатий, всеохопний словник, справжній Словник з великої літери.

— Як же словник міг тебе виплекати? — засумнівалася Пенелопа.

— Там, звідки я прибув, це можливо, — запевнив Папуга. — Словник — найбільша наша книга, поряд із Великою книгою чарів і Книгою цілющих трав Гепсібара.

— Боюся, я знову нічого не зрозуміла, — сказала Пенелопа.

— Бо ти напрочуд обмежена і вперта дівчинка, — сказав Папуга, — до того ж нетямуща, непослідовна і легковажна.

— Не думаю, що тобі варто знову говорити грубі слова й ображати людей, — зауважив Пітер, який хоч і половини не зрозумів, проте відчув, що слід заступитися за сестру.

— Ображати? — щиро здивувався Папуга. — Я нікого не ображаю, я лише кидаю жменьку слів на вітер, якусь децицію малих слів. Це моя робота.

— Кидати слова на вітер? — спитав Саймон. — Як це?

— Він — хранитель слів, — несподівано промовила Дульчібелла своїм тоненьким тихим голоском. — Це дуже важлива робота.

— Коли втручаєшся в чийсь розмову, годилось би принаймні перепросити, — Папуга неприязно зиркнув на Дульчібеллу.

— Вибач, — зайшлася павучиха плачем. — Я тільки хотіла допомогти, я тільки намагалася віддати тобі належне, я тільки старалась...

20

— Може, ти вже замовкнеш? — гаркнув Папуга.

— Аякже, неодмінно, — відповіла Дульчібелла, посунулася вглиб клітки і взялася пудрити носика. — Так і знай: я образилася.

— Образилась вона, — буркнув Папуга. — Типова жіноча поведінка.

— А що означає «кидати слова на вітер»? — спитав Саймон.

— І як розуміти оте «хранитель слів»? — додав Пітер.

— Як-як! — відповів Папуга. — Так і розуміти, бо це чистісінька правда, і зовсім не варто шукати тут якихось прихованих значень. Бачте, там, звідки ми прибули, існує три книги, які визначають плин нашого життя. Це, так би мовити, книги, що лунають, вони абсолютно не схожі на ваші нудні старі звичайні книжки — наші книги вміють розмовляти. Одна з них — це Велика книга чарів, друга — Книга цілющих трав Гепсібара і третя — Великий словник. Я вивчав словник, і тому став хранителем слів.

— Але все-таки, що це все означає? — запитала Пенелопа.

— О, — промовив Папуга, — мушу сказати, це дуже важлива робота. Ось, наприклад, чи знаєте ви, скільки слів в англійській мові?

— Ні, — відповіла Пенелопа.

— Сотні, — припустив Пітер.

— Ні, мабуть, тисячі, — виправив його Саймон.

— Майже вгадали. Якщо ж точніше — в англійській мові є понад двісті тисяч слів. Нині пересічні люди вживають одні й ті самі слова день у день.

Раптом очі його наповнилися сльозами, він витяг з-під крила картату носову хустинку, притулив її до дзьоба і висякався.

— Отже, — говорив Папуга тремтячим від зворушення голосом, — як ви вважаєте, що стається з усіма тими словами, яких люди не вживають?

— І що ж із ними стається? — перепитала Пенелопа, широко розплющивши очі.

— Якщо про них не дбати і не провітрювати їх, вони просто пропадають, зникають, вивітрюються, бідолашні малесенькі створіння, — пояснив Папуга. — У цьому і полягає моя робота: раз на рік я маю сидіти і перечитувати вголос весь Словник, від початку до кінця, щоб переконатися, що кожне слово як належить промовлене. Але впродовж року я також намагаюся вживати якнайбільше слів, бо одного разу на рік недостатньо, щоби порятувати цих маленьких наших друзів. Їм так нудно весь час сидіти там, на сторінках.

— Час втікає, — несподівано озвалася Дульчібелла.

— Ти ж, здається, щойно була страшенно ображена? — сказав Папуга і зиркнув на неї.

— Я вже перестала ображатися, — сказала Дульчібелла. — Я ображалася по-дружньому. Але все-таки час втікає.

— І що ти хочеш сказати, коли постійно це повторюєш? — роздратовано спитав Папуга.

— Ну, ми ж не збиралися сидіти тут цілий день і вислуховувати твої безкінечні лекції про слова, — відказала павучиха. — Ми маємо надолужити згаяний час. Пам'ятай — у нас багато роботи.

— У нас багато роботи, у нас багато роботи — як мені це подобається, — роздратовано сказав Папуга. — Усе, що ти